

**Előzetési díj helyben:**  
 Egész évre . . . . 8 frt  
 Félévre . . . . . 4 frt  
 Negyedévre . . . . 2 frt  
 Vidékre 1 forinttal több.

**Hirdetési díj:**  
 Egész oldal . . . . 20 frt  
 Fél oldal . . . . . 10 frt  
 Negyed oldal . . . . 5 frt  
 Ezenfelül minden hirdetésnél  
 30 kr kincset, illeték fizetendő.

# SZABADSÁG.

MEGJELENIK HETENKINT HÁROMSZOR:  
**VASÁRNAP, SZERDÁN és PÉNTEKEN.**

Egyes szám ára 10 kr.

**Szerkesztőség és kiadóhivatal:**  
 VII-ik kör, Virág-utca  
 337. házszám.

Ugy a köziratok, mint a hirdetések ott vetetnek fel.

„Nyilttér”-sora 15 kr.

Kisebb hirdetéseknel minden szó után 5 kr és a kincstári illeték számítottatik.

## Palics mint fürdő és mint mulatóhely.

Városunk minden közintézeténél rendszerint annyi a panasz, hogy napról-napra hasábokat lehetne összeírni azok részleteiről.

Ilyen Palics is.

Sokat irtunk, sok visszaélést voltunk kénytelenek megróni fürdőintézetünk életében, s ezek között nem utolsó helyen áll az a kérdés, vajon Palics fürdőintézet-e, vagy egyszerűen — kocsmá.

Ha egy idegen Palicsra kerül s nappal megtekinti a gyönyörű vidéket, látja a tó messzeterjedő tükrét, a fürdőhelyeket, a parkot, a magánosok villatelepeit és sok egyéb apróságot is, fürdőhelyen képzelet magát, annál is inkább: mert a ki oda kalauzolta vagy utasította, fürdőintézetéről beszélt neki. Ha azonban csak pár napot tölt is az idegen Palicson, s e pár nap éjjeleibe belébomlik valami zuhatagos jó kedv egy asztalkompániától, akkor meggyőződik, hogy a fürdőintézetnek gúnyolt gyógyhely éjjelenként inkább egy puszta csárda, hol a szegénylegények duhajkodnak, semmint a kor magaslatára emelkedett és a követelményeknek megfelelő fürdőintézet.

De nem tehetünk róla.

A bácskai ember még ha búsulva mulat, akkor is zajongva kesereg, s palicsi vendégeink jó része bácskai lévén, épen nem csodálható, ha a hámbóli kirugás gyakorta megesik az üdülést kereső fürdővendégek nem csekély meglepetésére.

Ezen a bajon is segíteni kellene.

Lehet is.

Lehet pedig úgy, hogy osszák fel Palicsot két részre.

A tó környéke maradjon meg igazi hivatásának épületei és termeivel együtt, a liget hátsó része pedig — honnan a zaj nem hat el a nyugodni akarókhöz, — rendeztesse be külön vendéglőnek, a hol aztán az esteli 9 vagy 10 órai záródó után is szabad folyása legyen, ha kell: táncznak, zenének vagy bármiféle éjjeli mulatozásnak. Ez esetben az u. n. „kiskocsmá” teljesen fölöslegessé válik, s nem leendő szükség arra, hogy egy és ugyanazon pontján a fürdőintézetnek két vendéglős licitáljon egymásra csak azért, hogy aztán közös erővel játszassák ki a szabályrendeletbeli tilalmakat, amiként az megesett minden esztendőben, megesett az idén is.

(Folyt. köv.)

## Kérdés a szerkesztőhöz.

Legyen szives megmondani szerkesztő úr mint ügyvéd, mikor szokott tárgyalni és dolgozni a helybeli békebíró? Többször kerestem, de vagy nem találom a hivatalba, vagy annyira izgatott valamitől, hogy valóságos „bagatel” a mit elvégez.

### A szerkesztő felelete.

En a békebírósnál személyesen vajmi ritkán fordulok meg, tehát határozott választ nem is adhatok; a hivatalos órák azonban naponként reggeli 8 órától délután 2 óráig tartanak nyáron át.

De legyen nyugodt, ha majd még egy kisegítő békebíró lesz, vagy a 20 frton fölüli ügyek átmennek a járásbíróshoz, talán gyorsabb és higgadtabb menet lesz a békebírósnál is.

Türelem.

## Közönség köréből.\*)

### Levél a polgármesterhez.

Minden városi közgyűlés tárgysorozatóban ott ékeskedik havonként a tárgysorozatban: „Polgármesteri jelentés . . . hónap közigazgatási állapotáról.”

Ebben a közigazgatási jelentésben össze van írva azután minden egyes szakfőnöknek a havi jelentése, ami aztán így össze-

\* Erovat allattiak díjmentesek

Szerk.

## TÁRCZA

### A KÉT BETEG.

Irta: Lovas R. Gyula.

(Vége.)

Hagyjuk az egyik beteget, és keressük fel a másikat, azt a csillag-szeműt, kiről a sebesült beszélt.

Ott fekszik a halvány arcú, beesett szemű leányka, a búsuló melletti sárga házban, mint árnyéka a réginek.

Fekete fűrtel szétzilva omlanak a fehér takaróra, keble lázassan emelkedik, és a kis kezek mintha imára lennének kulcsolva.

Az ágy mellett álló anya hiába igyekszik zokogását elfojtani, s a mellette virrasztó orvos sem tudja visszatartani a szemébe tuduló könnyecseppet.

A beteg, ki eddig aludni látszott, felriadt és az anya rémülten hallgatja a leányka lázas vallomásait. A láz egyre fokozódik, s már tetőpontját érte, a leányka szemei mindjobban ragyognak, a sápadt arcot lassankint pir futja el és beszéde meg-megszakad, aztán tovább folyik, mintha egy láthatatlan alak parancsolná, hogy beszéljen és gondolatai annál

az egy tárgynál időzzenek, mint a másik betegéi:

„Mi az!? . . . lövést hallok . . . emberek szaladnak a Búsuló felé, — mi történt ott? . . .

Rosszat sejtek . . . Bocssátsatok el, hadd nézzem meg én is . . . csak egy két lépés oda . . .

Hah! vért látok . . . embervért . . . ki fekszik ott? . . . félre! látni akarom . . . ő az . . . ő az . . . Géza . . . az én Gézám . . .

Megöltek? . . . nem! . . . öngyilkossá lettél . . . gyilkossá is, engem is megöltél, mert nélküled nem élhetek . . .

Élsz-e még? . . . hallod-e a hozzád esdeklőt? Ha élsz szeretsz-e még? . . . itt maradsz-e érettem a földön? . . . Nem! te soha sem szeretted . . . de szerettel . . . most már hiszem, igen — hiszem . . .

Megbocsátasz-e nekem? . . . hisz én is szerettelek . . . mégis hideg voltam . . . te csapodár voltál . . . azért voltam hideg . . .

Felelj . . . nyisd fel azt a beszédes ajkakat . . . mondd, hogy élsz, hogy élni fogsz és szeretni engem, — és én tied leszek . . .

Hah! mint patakzik a drága vér . . . miért nem állítjátok . . . talán még nem késő . . .

Csend! . . . ajkai mozognak, . . . egy nevet rebeg . . . az én nevemet — a gyilkosáét! . . .

Gyilkos vagyok, gyilkos! . . . igen! hahaha . . . kötözzetek meg, vigyetek mély börtönbe . . . én vagyok oka halálának . . . gyilkosa vagyok . . . pedig szerettem őt, nagyon, nagyon! . . .

A leányka egész teste idegesen megrázkódott és eszméletlenül hunyta le hosszú szempilláit.

A rosszat sejtő anya oda akart rohanni, de az orvos gyengéden visszatartotta:

— Térjen nyugodni, a láz elmúlt, most már jótálok a betegért.

E szavakra az anya alig tudta visszatartani örömkialtását, de hirtelen elkomorodott ismét és kérdé:

— Hát az a másik?

Az orvos nem felelt.

— Mi lesz leányomból, ha az meghal?

— Utána megy a sirba, vagy megőrül.

— S ha felgyógyul?

— Akkor megáldja őket, és boldogok lesznek, — felelt az orvos.

Az anya összekulcsolta kezét és egy imát mondott a két szenvedőért. Talán érezte, hogy e percben egy másik anya is kettőért fohászkodik.

szesítve, egy pár lélegzetvétellel felolvastatik a közgyűlésen és: tudomásul vétetik.

Kérdem a polgármestertől:

Hogyan van az, hogy évek hosszú sora óta mindig öt vagy hat fegyelmi vizsgálat van folyamatban, de a polgármesteri havi jelentésekben ezekről még sem tétetik szó soha? Hogyan van az, hogy ha valakit állásától ma felfüggesztenek, egy söt két esztendő múlva sem tudja meg senki, mit eredményezett a vizsgálat, büntös-e vagy nem a fegyelmi alá került tisztviselő. Hogyan van az, hogy a felfüggesztett tisztviselő ily hosszú időn keresztül nemcsak fizetésének felét élvezzi munkatlanságáért, de a város fizeti a helyettesét is és az így betöltött hivatal mégis csak pang, mert a felfüggesztett tisztviselő nem akar dolgozni, a helyettes pedig nem tud? Hogyan van az, hogy az így elposványított fegyelmi ügyek befejezésére nemcsak hónapok, de évek kel'enek? És végül hogyan van az, hogy a polgármester havi jelentése soha meg nem emlékezik a következőkről:

1. Kik, mióta és miért állanak fegyelmi vizsgálat alatt?
  2. Mi okozza a megindított fegyelmi vizsgálat huzódozását?
  3. Mennyi idő szükséges még az ügy tisztába hozatalára, s végül
  4. Hány vizsgálat fejeztetett be a lefolyt hónap alatt és minő eredménnyel?
- Miután a fegyelmi vizsgálatok arát legtöbb esetben a városi pénztár fizeti meg, joggal elvárhatjuk a polgármestertől, hogy a fenti kérdésekre legközelebbi közgyűlésünkön a valóhoz hiven feleljen meg.

Szabadkán, 1893. augusztus 24.

*Egy adózó polgár.*

## Tanúgy.

— Iskolai értesítés. Mindazon növendék, ki az 1893-4. tanévrre a helyb. polg. leányiskola I. osztályába rendes tanulóként akar beiratkozni, f. évi aug. 31-én d. e. 8 és 12 óra között az intézet hiv. helyiségében jelentkezni s az el. iskola IV. osztályáról szóló bizonyítványt (vagy értesítő könyvecskét) az igazgatónak átszolgáltatni tartozik. A jelentkezettek — a tantestület által megállapítandó beosztás és sorrend szerint — kivétel nélkül felvételi vizsgálatnak vettettek alá. I. A nm. vall. és közokt. ügyi miniszter ur által 1877. évi aug. 26-án 21678. sz. a. kiadott rendeletnek 2) b) pontja értelmében, amely szerint „A polg. iskola I. osztályába csak oly tanuló léphet be, kinek az el. népiskola IV. osztálya számára kiszabott tantárgyakban elegendő jártassága van s ebbeli ismereteit e végre elrendelt felvételi vizsgálat után igazolja” s II. Szabadka sz. kir. város közs. iskolaszékének 1892. jul. 17-én 37. sz. a. hozott határozata értelmében, melylyel a polg. leányiskola tantestülete utasítatik, hogy vidéki tanulókat csak azon esetben vegyen fel, ha a törvényes létszám helybeliekből ki nem telnek; helybeliekből is első sorban azokat válogassa ki, a kik az elemi IV. osztályt a legjobb eredménnyel végezték el; a gyengébb készűségű tanulókat — a mennyiben a létszám a most vázolt keretben kitelik — utasítsa vissza. A felvételi vizsgálatok szept. 1-én d. e. 8—12, d. u. 3—5. szept. 2-án pedig d. e. 9—11 óra között fognak megtartatni. A felvételi vizsgálat tárgyai: hittan, magyar nyelv, számtan és földrajz — az elemi iskola IV. osztályában megkívántató terjedelemben. A pót- és javító vizsgálatok szept. 2-án d. u. 2 és 5 óra között fognak tartatni. A helyb. tanulók beírása szept. 4., 5. és 6. napjaiban d. e. 8—12 óra, a vidékieké pedig csakis szept. 6-án d. u. 2—4 óra között fog eszközöltetni. A beiratkozni kívánó tanuló — szülője vagy annak megbízottja kíséretében tartozik megjelenni. Ugy a felvételi, mint a pót- és javító vizsgálat teljesen díjmentes. Tandij: helybeliektől 5 frt, vidékiektől pedig 10 frt, mely összeg a beiratás alkalmával fizetendő. A tandijon felül azonban — az 1891. évi 43. törvény 10. §-a értelmében — minden tanköteles még 15 kr járulékot is tartozik fizetni a beírás alkalmával. Szüleik szegénységét igazolni tudó helyb. tanulók úgy a tandij, mint a járulék fizetését és ujját az ifju ajkára téve felbeszakítá:

A két fohász egyszerre ért az égbe és a jó Isten meghallgatta a hozzá esdek-lőket.

\*

Hosszú három hó telt el a fent leirt éj óta. A Búsuló kopasz fáit még nem borítá zöld levélkorona, csak a kelő rügyek és zöldülő pázsit mutatta, hogy tavasz van.

A kis dalosok énekébe még nem vegyül a mulatni vágyók zaja, csak a liget mellett elrobogó vonat füttye zavarja meg olykor-olykor a méla csendet.

De halga! Léptek hallatszanak, közbe halk suttogás vegyül, szerelmesek járnak a rügyező fak között, csevegve elmúlt szenvedésekről és a jövő boldogságáról.

Egymást támogatva halad egy ifju pár, mindkettőnek arca halvány, járása ingadozó, meglátszik rajtuk, hogy nagyon sokat szenvedtek.

Egy tolakodó veréb fáról-fára száll utánuk, kihallgatva, mit beszélnek:

— Nézd Irma, nézd, még lombtalanok a fák, a föld csak most kezdi felvenni tavaszi köpenyét, és mégis jobban tetszik nekem a liget, mint mikor a sűrű lombok és magas fü között jártunk itt.

A leányka szelid mosollyal emelte fel

kezét és ujját az ifju ajkára téve felbeszakítá:

— Ne beszélj arról Géza, had boruljon az elmultra a feledés. Örülünk inkább annak, hogy végre megértjük egymást, és egymáséi vagyunk.

E perczen egy helyhez értek, hol zöldebb volt a pázsit, mint köröskörül, és itt mindaketten megálltak, miközben az ifju remegő hangon szólt:

— Mily szép zöld a fü e helyen, mint ha arra akarna figyelmeztetni a sors, hogy ép oly reménydus lesz jövőnk, mint e helyen az én véremből kinőtt fü.

Letérdelt a puha türe, s reszkető kezeivel egy kis gödröt ásott a földbe s beleültette a leányka által odanyújtott örökzöld fűcskát.

Ezalatt odaért hozzájuk a két anya, és az ifju felemelkedve kezét nyújtá a leánykának, ki meghatva borult keblére.

Két fohász szállt ismét az égbe, két anya kért áldást a visszaadott életre, és mintegy válaszul a magasból, egy kis pacsirta szállt le az imént ültetett fűcskára, hogy annak lombjai között folépitse fészket.

tése alól a városi tanács által felmenthető. A szegénységet igazoló hatósági bizonyítvány a beiratkozás alkalmával az igazgatónak adandó át. Szabadka, 1893. aug. 22. Takács Ede igazgató.

## Törvénykezés.

— Gálfy — Joó. Nem a két gyógyszerészről van szó, ezek ma csendesek, hanem Joó Dezső és Gálfy Györgyről. Ez utóbbit nemrég megsértette Joó Dezső, s az ügy bíróság elé került, hol a kihallgatott tanúk nem vallottak a panaszlott elönyére. E miatt Joó Dezső a tanukat névszerint Csik József palicsi vendéglőst és társait támadta meg hogy tanuzásuk hamis. Most a tanúk fordulnak bírói segélyért a rágalmazás miatt. Az a Palics!...

— Majoros István hagyatéka még mindig kísért. Emlékeznek olvasóink hogy Holzmann Teréz hamis tanukkal átakarta adatni magának az eihunyt hagyatékát, de az oldalági örökösök, — köztük több szabadkai is, — fenytő feljelentést tettek ellene, s a hölgy el is ítéltetett. A kir. tábla az ítéletet feloldotta, s új tárgyalást rendelt el.

## SPORT.

— Egy elhibázott verseny. A tegnapi elött tartott magánfuttatás nagy érdeklődéssel folyt le. Bogesics Félix és Peics T. Antal lovai futottak az előbbi 48, az utóbbi 73 kiló sullyal. A győztes Bogesics lett, kinek lova 10 lóhosszúsággal ért be. Azonban az érdeklődők nincsenek megelégedve az eredménnyel és új futtatást akarnak rendezni, mert Peics lovának hevederje, az indulás után mindjárt elszakadt s így nem futhatott úgy ahogy kellett volna s általános a nézet, hogy Peics lova győz, ha e baleset nem történik. Mint halljuk Peics érvénytelennek akarja nyilvánítani a futtatást s e czéüből egy választott bíróság lesz szakférfiakból alakítva.

— A szabadkai löversenyegyesület f. hó 27-én az az vasárnap d. u. 3 órakor tartja meg ez idei lófuttatását, Hat verseny lesz és pedig félóránként egy. Külön vonat indul d. u. 2 órakor, vissza 6 óra 10 perckor, de csak a vasuti pénztárnál váltott jegy érvényes. Részletes program a versenyterén díjtalanul osztatik szét. A versenyre a jegyek ára: tribune jegy 1 frt, állóhelyre 20 kr s előre válthatók Dóbel Károly cukrászdájában.

## HIREK.

— Ö Felsőge a király e hó 18-án, születés napjának emlékére 61 osztrák fegyvernek adta vissza szabadságát. Magyar ember egyetlen egy sem kapott kegyelmet.

— Egyházi zene. Szent István napján a 10 órai nagy mise — a főtemplom restaurálása miatt — sz. ferencrendiek templomában tartatott meg. A misén jelen volt a főispán és a polgármester vezetése alatt majdnem az egész hatóságunk és a katonaság főbb tisztjei. Városi ének — és zenekarunk a choruson *Schöft* d-dur miséjét adta elő; a betéteket *Mukits* kántor énekelte és pedig *magyarul!* Mise végeztével várjuk a *dalárda* énekét, melyért a legtöbb oly hazafias elszántsággal és sokat ígérő energiával küzdött. De hiába vártuk

a hazafiakat, mert egy sem jelent meg a templomban. Ugy látszik az egész dalárda és ennek működése csak szalma tűz. — *Gáll* karnagyunk azonban feltalálta magát és a *Hymnust* a városi ének- és zenekarral adatta elő. Talán felesleges is mondanunk, hogy a misén pontificáló *Mamuzsich* prépostunk a *Hymnusz* hallatára az oltártól eltávozott.

— **Felfedezett zenei kincsek.** Dr. Váli Béla, lapunk régi és hű munkatársa az ezredéves kiállítás zene- és színművészeti előadója e napokban befejezte Erdélyben kutatásait, melyben szépszámú, igen becses és régi hangjegy-relikviát s néhány igen érdekes hangszert fedezett föl. Erdélyben különösen a ferenczrendiek több rendbeli kolostorában, a református, evangélikus és unitárius egyházak könyvtárgyjteményeiben talált sok ismeretlen s igen becses anyagot. Váli a hét végén a fölvidék északkeleti részébe megy buvárlatait folytatni.

— **Időjárásunk** most már igazi forró nyár. Ősszel pótolja helyre a természet a mit a nyáron eimulasztott.

— **Ez is csak Szabadkán szabad.** Most mikor olyan égető kérdést képez városunkban az ivóvíz szükséglete nem érdektelen dolog az, hogy míg a lakosság olyan nagy hiányt szenved ivóvízben, és szükségletét majdnem az egyetlen ugynevezett „szegedi kútból“ fedezi, — megengedik azt, hogy az építő vállalkozó urak kimerítsék a kutat. Egész napon át hordják a vizet az építkezésekhez, most már éjjel is viszik. Adófizető polgárságunktól megvonják az idegenből idekerült vállalkozó urak az ivóvizet. Azt hisszük az adófizető polgárságé az elsőség, nem pedig az olyan vállalkozóké, kiktől a város soha egy fillérenyi kereseti adót be nem hajthat, sem más czimen jövedelmet nem húzhat. Rendőrkapitányunknak jó lesz ez irányban valamit tenni.

— **Egy elfeledett nemzeti szín zászló** leng a „Virág utca“ egyik házának tetőzetén. Vajjon kit vagy mit vár e tisztelettel a ház tulajdonosa?

— **„Kivegyük-e a fogyasztási adót?“** E cím alatt egy röpív jelent meg dr. Mamuzsich neve alatt, és azt erősítgeti, hogy mindenáron „vegyük ki a fogyasztási adót“ — mert csak nyerhetünk rajta. Alkalmilag még beszélgetünk erről.

— **A kolera kisért.** A környéken kolera-betegek és halottak mindsűrűbben fordulnak elő. Budapest, Szeged, Majsa, Csongrád, Zenta, Ó-Kanizsa, Szolnok, Tisza-Bura, Szentés és több város fertőzött, a megyék közül legveszedelmesebb hely: Szabolcs, Szatmár és Jász-Kun vármegye.

— **Utcák — udvarok tisztántartandók.** Aki ez ellen vét, birságotlatik. Ezt mondja a rendőrség. És? A városi hatóság maga a leghanyagabb.

— **Sertéshizláló telepek** vannak a város több részén, sőt a piac környékén is több helyütt. Vajjon a vizsgálat e mocskos helyekre nem terjeszthető ki? Reggel és estenként e dugott kis telepek oly büzt terjesztenek, hogy a szomszédok szobáikba menekülnek.

— **A kolera.** Zentán nagy mérvben lépett föl. Hatóságunk nagyon meg van rökönnyödve, kapkodnak most mindenfelé. Szeretnék artézi kutakat rögtönözni. Most akarnak hirtelenében pótolni azt a

sok hiányt és helyrehozni azt a sok elhanyagolt dolgot, mire szakadatlanul figyelemztettük őket, de már késő. Egyszerre helyre ütni nem lehet annyi hanyagságot. Am lássák a következményeket. Hónapok óta ki van adva a közgyűlés által az engedély artézi kut furatására. Miért nem kezdték meg eddig a munkálatokat? Mi az oka a késedelmes eljárásnak? Feleljen meg erre a polgármester, ha tud.

— **Palics és a kolera.** A mi fürdőintézetünkben még kolera-beteg soha nem volt. A Szeged felől érkező vonatokon azonban a Tiszavidéki fertőzött vidékekről nem-e fogják behurcolhatni, — ez nyitott kérdés ez időszertint.

— **Palicsra** a kirándulók száma napon-ta pár ezerre tehető ez időszertint. Minden vonat zsuffolva megy és jön, ugy annyira hogy sok esetben képtelenek a kényelmes szállításra szükséges kocsikat előteremteni.

— **A Szabadka-palicsi vilamos vasút** munkálatai míg mindig teljesen szünetelnek. Mi az oka? Nem tudjuk. Ismétlik az általunk már mondottakat: *elfogyott a pénz.*

— **A vasutasoknál** egy feltűnő eljárás ötlük fel naponta különösen a helyi forgalomban. Igy pl. Palicsra menet Szabadkáról, a menetjegyeket elszedi a kalauz, azonban át nem lyukaszt egyet sem. Nekünk ez egyre megy, de ha van egy kis rosszakarat abban a kalauzban, túl is adhat a jegyek egy részén, hiszen ugyanazzal a jeggyel még az nap 3-szor is vissza lehet menni Palicsról Szabadkára.

— **Szabadkai rendszer** az a rendszertelenség, hogy aki a mi polgármesterünknek nem tetszik ott a torony alatt, azt kiüldözi s keres vagy keresztet okot, hogy fegyelmi vizsgálatot indítson, az illetőt felfüggeszse állásától, benfentesét helyettesítse, s aztán: re bene gesta... nyugodjék így szerzett babérain. Talán egy Szabadka közönsége még sem érdemel ily negligálást.

— **Villany izzó lámpát** mutatott be tegnap este Siemens Frigyes bécei cég, illetve ennek bpesti képviselője Gejduscheck testvére városunkban. Lapunk zártakor még meg nem szemléltettük a világítást, mely a „Széchenyi“ kávéház bejárati ajtaja fölött van alkalmazva. A nevezett cég eme gyönyörű és szép világítást városunkban meg akarja honosítani s ezért felhívjuk különösen a kereskedő világot ez új találmány megtekintésére, melynek célszerűségét ismertetni még lesz alkalmunk.

— **Nemzetközi plasztikus tájkiállítás.** A „Pest“ szálloda tágas éttermében gyönyörű tájkiállítás nyílt meg szerdán este. Természetes nagyságu tájképek láthatók a világ minden részéből. Hetenkint egy sorozat látható két szakaszban. Jelenleg Svajcz gyönyörű vidékei megtekinthetők. Ajánlhatjuk a közönség figyelmébe.

— **Leszurta a rabtársát.** Jóó Sámuel, a szegedi börtön egyik rabja, mint onnan írják, Kovács István nevű rabtársát az államfogházban, hova az állam foglyok evőeszközeinek tisztítására voltak kirendelve, egy evő késsel, összeszólalkozás következtében *leszurta*. Kovács mellén és oldalán életveszélyes sérüléseket szenvedett.

— **Halálos lórúgás.** Patocs József csantavéri gazdaember szombat délután egy lovat vásárolni ment. Patocs a lóhoz kö-

zel állva iparkodott annak ugy jó, mint rossz tulajdonát megvizsgálni, miközben a ló oly szerencsétlenül találta meg rugni, hogy Patocs rögtön eszméletlenül összeesett és tegnapelőtt nagy kinok között kiszívódott.

— **Balesetek építés közben.** Törley Antal földbirtokos zobnaticai pusztáján a kastély tatarozása közben a kőműves állványok egy része megbomlott s mintegy 8 méternyi magasból lezuhavva az alatt álló Schumacher Jakab vállalkozó mestert életveszélyesen megsebesített. Most dr. Hadzsy kezeli Topolyán. — Hasonló baleset történt Topolyán a zárdáépület javítása alkalmával. Renoválás közben a fal ledőlt s maga alá temette Kőműves Józsefet, kinek életben maradásához kevés a remény.

— **A megtévedt kapitány.** Pikáns kis história foglalkoztatja a herkulesfürdői közönséget. Egy nős kapitány esetén kaczag-nak a fürdővendégek. A kapitány este felkísérte nejét szobájába és ő maga lement mulatni a gyógyterembe. Éjtél tájban pityókós állapotba tért vissza a szállóba és eltévesztve a szobaaajtáját, benyit egy másik szobába, hol egy pongyolába n levő hölgy ölelkezik egy uri emberrel. A mint betoppan, a hölgy sikoltozva ugrik fel lepedőbe burkolózik, hogy az idegen tiszt ne láthassa bájait. A kapitány ekként nem ismerhetvén fel az asszonyt, abban a hiszemben volt, hogy az ő feleségénél settenkedik a „czibil“, gyorsan kardot rántott és elkardlapozta a vélt csábítót. A segélykiáltásokra összefutott a szálló népe és ekkor kitűnt a kapitány ur tévedése. A neveltségessé vált Othello másnap kora reggel nejével együtt eltűnt Herkulesfürdőről.

— **Dankó Gábor kitűnő zenekara** nemcsak megtetszett New York zenekedvelő közönségének, hanem valósággal rajong érte. S ennek tulajdonítandó az a körülmény, hogy az Eden Musea igazgatósága a következő évre már jó eleve szerződ-tette még kedvezőbb feltételek mellett. Igaz, hogy Biringer üzletvezető hazánkfianak is nagy az érdeme e körül, mert mindig magyar s pedig oly czigányzene-karokat szerződttet a vezetés alatt álló Eden Musee-be, hogy az igazgatóság előtt tekintélye mindig nő.

— **A mai kor 14 csodája** 1. Békében élő lapszerkesztő. 2. Suba és kézelő egy testen. 3. Poczakos poeta. 4. Olcsó divat. 5. Vadász ki mentseget ne találja. 6. Kiállítás tárgy nélkül. 7. Erény, árnyék nélkül. 8. Társalgás, szapulás nélkül. 9. Reménytelen ifju özvegy. 10. Biztosított pincze váltó. 11. Forró fagyalt. 12. Artézi kut, melybe a furó bele nem tört. 13. Nő ábránd nélkül. 14. Ügyvéd ki nem tart számot honoráriumra.

— **Mindenféle.** Nagy-Rubé községben Popovits János ottani gazda 6 éves kis leánya hirtelen nagy leány lett. Rövid idő alatt másfél méter magasra nőtt. — *Egy családot irtottak ki* hétfőn éjjel H.M.-Vásárhelyen. Megölték az apát, anyát és hét gyermeküket. Nem raboltak a gyilkosok semmit. — *Karloczán* e hó 21-én agyonverték az adóvégrehajtót, mikor a lefoglalt ingóságokat árverezte. — *Lefejezték a missionárius* Urge Ignácot Kinában a lázadók. Szabadkán is ismerték, hol szintén gyűjtött könyradományokat a kis kínai Petolóval. — *Pola* tengeri kikötő város

egyetlen ivóvizkutját elvette a tenger. Hájók és nép ivóviz nélkül vannak. — *Ess-tergomban* pár nap előtt kirabolták az ottani Ferencendiek templomát. — *A kalocsai érsek* elkészítette a király és Tomory érsek szobrait fehér márványból. — *A budapesti egyetemi körnek* két elnökjelöltje van: Parcsitis László és Kégl János. — *Ó-Verbászon* villamos világítást rendeznek be. — *Adán* az összes kutyákat agyonverték. Így biztosították magukat a veszesség ellen. Ez gyökeres orvosságnak ígérkezik kolera ellen is. — *Kalocsán* f. hó 21-én ijtatták új hivatalába Dr Boromissza Tibor volt jankováci esperest mint a káptalan mesterkanonokját. — *Kovil* bács megyei község távirda állomás lett. — *Nagyváradon* az ottani „Szabadság” szerkesztőjét tegnap az ottani főjegyző és szolgabíró botokkal leverték az utcán. Ismétéljük: — Nagyváradon és véletlenül nem Szabadkán történt ez a kedélyeskedés.

## CSARNOK.

### A nevetős szemű asszony.

Irta: Kisdoktor.  
Vége.

Megragadta a nő kezeit, térdre roskadt előtte s izgatottan kérte, hogy beszéljen. Ilka remegett minden ízében. Láta és fel tudta fogni, hogy már nem szenvedélyvel áll szemközt, hanem örülettel. Iszonyú kétség közt vergődött. E férfit birni akarta minden áron s jól tudta, hogy borzasztó áldozatába fog kerülni. De ő nő volt a szó szoros értelmében, neki kiolt-hatatlan szerelem kellett, olyan, mely nem okoskodik, mely mindenre képes, mely nem tür maga mellett senkit és semmit. Nő volt, mert félt az eshetőségektől is, melyeket képzelete színezett ki; mert fogékony szive telve volt részvétellel. Pillanatra tisztán látta a jövőt s összeborzadt tőle. De azt is tudta, hogy elkerülhetetlen az, bár kizárólag csak tőle volt függővé téve. Nem birt parancsolni magának. Férjére gondolt s megésett a szive rajta, mintha valami borzasztó szerencsétlenség áldozata lenne. Tudta, hogy iszonyu kínokat fog szenvedni, ha észreveszi e bűnös

viszonyt, tudta, mert ismerte férjét, hogy az bosszút fog állani.

De nem talált kibuvót. A józan ész, mely folytonosan a kikerülhetetlen veszélyekre figyelmeztette, szívével tusakodott, mely a szerelem fegyvereivel harcolt és ezzel legyőzte ellenfelét. Mit tehetett? Megadta magát sorsának.

— Jenő! — szólalt meg alig hallható hangon — szeress! Gondold, hogy leány vagyok, szabad, mint madár az ágon. Szeress! Szeress!

— Csókot akarsz? Óleljelek meg? Mond! Ne bámulj rám, jőjj közelebb, ide ül mellém! Nézd, reszketek, tapintsd ütőeremet s észreveszed, mily örülten kavargok vérem.

— Jenő! — kiáltá — tied vagyok, tégy velem amit akarsz!

Meg sem mozdult a fiatal ember.

— Jaj! — kiáltá a nő — meghalok! S felugrott a pamagról. Jenő! csókolj meg.

Egy pillanat alatt összeforrtak ajkaik. Ilka összerogyott. Jenő karjaiba vette s a pamagra tette. Oda ült mellé s nézte egy darabig, majd önkénytelenül hajolt reá és megcsókolta. De visszaretent, mert jéghidegek voltak a nő ajkai.

Meghalt. Az a csók volt egyetlen bűne az asszonynak.

— Ilka! kiáltá magánkívül a férfi, ébredj! Felnyitlak a szempillák, de a szemek nem nevettek többé.

— Meghalt, — mormogta. Borzasztó volt e valóság.

— Még egy élet kell, azért nyitlak fel szemeid? Itt van!

Lekapta a férj revolverét, még egy csók s elsütötte. A golyó szíven találta . . .

Az eset hire csakhamar elterjedt és az emberek hiában törték fejüket: „Milyen összefüggés van e két halál között?”

Felelős szerkesztő és laptulajdonos  
**SZALAY LÁSZLÓ A.**  
üggyvéd.

67/1893. vh. szám.

### Arverési hirdetmény.

Alulírott kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t.-c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi hogy a Szabadkai kir. járásbírószág 95/893 számú végzése által Ivkovits Ivándekecs Gábor és társa javára végrehajtást szenvedett Matkovits Pacserász János és Félix ellen, lak. Györgyben 150 frt tőke, és eddig összesen 85 frt 97 kr perköltés költség erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság lefoglalt és 440 frtra becsült három ló, és nyolcz drb sertésből álló ingóságok nyilvános árverés útján eladtnak.

Mely árverésnek a f. évi 9962 sz. kiküldést rendelő végzés folytán a helyszínen vagyis végrehajtást szenvedő lakásán Györgyén pusztá 20 sz. leendő eszközlekre 1893-ik évi augusztus hó 30-ik napjának délelőtt 10 órája határidőül kitézetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverése — az 1881. évi LX. t.-c. 107. §-a értelmében — a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladatni fognak.

Az 1881. évi LX. t.-c. 111. §-a értelmében, kik az árvereltetmi rendelt ingóságok vételárából a végrehajtó követelést megelőző kielégítéshez tartanak jogot, a mennyiben az, hogy részükre foglalás korában eszközöltetett, a végrehajtási iratokból ki nem tűnik, elsőbbségi bejelentéseiket az árverés megkezdéseig alulírottul egy példányban írásban beadni, vagy pedig, szóval bejelenteni tartoznak. — Végre kötelesek bérbe- vagy haszonbérbeadók az 1881. évi LX. t.-c. 112. §-a értelmében azon követelés összegét, melyre nézve törvényes zálogjogot igényelnek, az árverés megkezdéseig alulírottul bejelenteni.

Az árverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t.-c. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő

Kelt Szabadkán 1893. évi augusztus hó 14-ik napján.  
Csernyüs kir. bírósági végrehajtó.

# LANDESMANN LIPÓT

a nagymélt. Miniszt. által nyilvánossági joggal felruházott

## VI oszt. magán polgári fiu-iskolája és nevelő-intézete

Szabadkán, Vojnits Dénes-ház, Gálf-féle gyógytár mellett. 4-?

Ezen iskola előkészít a keresk. akadémia, középipartanoda, minta-rajtanoda, hadapród-iskola és Ludovicum számára; képesít többféle állami hivatalra, vasuti, kereskedelmi, ipari, biztosító és pénzügyintézeteknél való alkalmaztatásra. Folytatólag átléphet a tanuló a gazdasági, erdőszeti, állatorvosi közép-intézetekbe avagy körjegyzői vizsgát tehet. Mérsékelt díjak. Ertesítő kívánatra bármikor

Az idő pénz!

Minden

Az idő pénz!

jó háziasszony pénzt és időt takarít meg, ha a valódi

# Dr LINCK-féle ZSIRLUGLISZTTEL

mosat. — E cikk nem tartalmaz semminemű ártalmas anyagot és ennek daczára gyönyörű szép, tiszta fehér mosást idéz elő, anélkül, hogy a ruha színe vagy szövése a legkisebb kárt is szenvedné és kárpótol szappant, szódát, hamuzsirt, vagy bármely más hasonló gyártmányt.

A mosás a lehető legegyszerűbb.  $\frac{1}{2}$  kg. Dr Linck-féle zsirluglisztet 50—60 liter forró vízben felolvasztunk és a ruhát 2—12 órán át — legcélszerűbb éjen át — benn áztatjuk és kézzel vagy géppel való rövid mosás után (igen szennyes helyeket e zsirlugliszttel külön bedörzsöljük) a képzelhető legszebb eredményt értük el. Számos elismerő irat dicséri a valódi Dr Linck-féle zsirlugliszt kiváló előnyeit.

Százsor kifizeti magát az egyszeri használat

Raktár Szabadkán Sugár Manó urnál.

Főraktár Magyarország s mellékterületei s a Balkán államok részére:

Az idő pénz!

Landauer Ignác és Fiainál, Budapesten.

Az idő pénz!